

«Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό»

του συγγραφέα-εκπαιδευτικού
Βαγγέλη Ηλιόπουλου

Εικονογράφηση: **Ναταλία Καπατσούλια**
Δραστηριότητες: **Βασιλική Νίκα**
Καλλιτεχνική Επιμέλεια: **Διατσέντα Παρίση**

Χορηγός:

Σημείωση: Βρείτε στη συνέχεια τις καρτέλες για τις δραστηριότητες που βρίσκονται στο τέλος του βιβλίου.

Ο Κωνσταντής, όλοι νομίζουν ότι είναι αυτός που έστειλε τα απειλητικά μηνύματα στην ηλεκτρονική τους διεύθυνση. Ο Φάνης, ο Μάρκος κι ο Παντελής για αστείο βιντεοσκόπησαν τη Μαρία να αλλάζει στα αποδυτήρια και έστειλαν το βιντεάκι τους σε όλους. Η e-Μάγισσα εκφοβίζει τη Μαρία καλυμμένη πίσω από την ανωνυμία του διαδικτύου. Όλοι αυτοί, οι ήρωες του βιβλίου, θα μπορούσαν να είναι φίλοι σου. Στη θέση κάποιου από αυτούς ίσως να είσαι εσύ. Θύτες και θύματα σε μια αλυσίδα φόβου μέσα από τις οθόνες των κινητών, των υπολογιστών, των τάμπλετς.

Τρεις και μία ιστορίες για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό και πώς μπορείς να τον αντιμετωπίσεις.
Ένα βιβλίο από το οποίο θα πάρεις δύναμη για να κάνεις
DELETE στον ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΚΟΦΒΙΣΜΟ!

Cyber bullying: Τι είναι αυτό;

της Βασιλικής Νίκα, εκπαιδευτικού, Ph.D. Media Education

Ο όρος «διαδικτυακός εκφοβισμός» ή «ηλεκτρονικός εκφοβισμός» (cyber bullying) περιγράφει πράξεις πίεσης, ταπείνωσης, παρενόχλησης, δυσφήμισης, έμμεσες επιθετικές ενέργειες με χρήση μέσων όπως ο υπολογιστής, που συνδέεται με το διαδίκτυο και το κινητό τηλέφωνο.

Για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό μπορεί να χρησιμοποιηθούν:

- το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (μείλ),
- τα μηνύματα κειμένου ή εικόνας (SMS, MMS),
- τα chat rooms
- τα ιστολόγια και οι ιστοσελίδες
- σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, MySpace κ.ά.)

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός μοιάζει πολύ με τον απλό εκφοβισμό αφού υπάρχει θύτης, θύμα και παρατηρητές. Έχει όμως και μερικές διαφορές όπως:

- μπορεί να φτάσει σε πολύ λίγο χρόνο σε πολλούς παραλήπτες
- τα ηλεκτρονικά μηνύματα είναι σχεδόν αδύνατον να ελεγχθούν
- ο θύτης νιώθει ότι μπορεί να παραμείνει ανώνυμος
- το θύμα πλήττεται στο σπίτι και στον προσωπικό του χώρο ή κάθε φορά που συνδέεται με το ηλεκτρονικό μέσο που χρησιμοποιεί ο θύτης

Συχνά, ο εκφοβισμός αρχίζει σαν αστείο ή σαν παιχνίδι κατά τη διάρκεια της διερεύνησης των δυνατοτήτων μιας νέας συσκευής, αλλά μπορεί να εξαπλωθεί ταχύτατα και να γίνει μία πολύ ενοχλητική κατάσταση ειδικά για τα παιδιά και τους νέους.

Η τυπολογία του ηλεκτρονικού εκφοβισμού

Flaming: βίαια και προσβλητικά μηνύματα σε πραγματικό χρόνο με στόχο να προκαλέσουν την απάντηση σε ένα forum ή blog

Παρενόχληση (harassment): επαναλαμβανόμενη αποστολή ενοχλητικών ή προσβλητικών μηνυμάτων σε κάποιον

Συκοφαντία: μιλώ άσχημα για κάποιον, μέσα από μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μηνυμάτων κ.ά., με σκοπό να βλάψω την υπόληψή του

Αντικατάσταση προσώπου (impersonation): στέλνω μηνύματα ή δημοσιεύω κείμενα υποκρινόμενος κάποιον άλλον ή δημιουργώ ψεύτικα διαδικτυακά προφίλ και στέλνω απειλητικά μηνύματα

Έκθεση προσωπικών δεδομένων: δημοσιεύω προσωπικές πληροφορίες ή φωτογραφίες για κάποιο πρόσωπο χωρίς να έχω την άδειά του

Παραπλάνηση (trickery): κερδίζω την εμπιστοσύνη κάποιου και μετά δημοσιεύω εμπιστευτικές πληροφορίες

Ηλεκτρονική καταδίωξη (cyber stalking): επαναλαμβανόμενες και απειλητικές παρενοχλήσεις με σκοπό την πρόκληση φόβου

Μπορεί να είμαι και εγώ...

Ο καθένας μας μπορεί να πέσει θύμα ηλεκτρονικού εκφοβισμού. Μπορεί να γίνει και θύτης ή ακόμη πιο συχνά να γίνει παρατηρητής.

Τα γραπτά μηνύματα, οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης ή το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο είναι πια τα μέσα κοινωνικοποίησης των παιδιών. Τα παιδιά είναι διαρκώς «συνδεδεμένα» είτε για να ρωτήσουν κάτι που δεν κατάλαβαν στο μάθημα, είτε για να μάθουν ποιος μάλωσε με ποιον... Τα μέσα αυτά μπορούν όμως πολύ εύκολα να γίνουν εργαλεία με τα οποία ένα παιδί μπορεί να πληγωθεί ή να βιώσει μια πολύ έντονα αγχώδη κατάσταση.

Η κατανόηση του φαινομένου θα μας βοηθήσει παράλληλα στην κατανόηση του ιδίου του κόσμου των παιδιών, ως προς τις κοινωνικές, αναπτυξιακές και τεχνολογικές του πτυχές.

Ο ρόλος του σχολείου

Το σχολείο παρέχει, εκτός των άλλων, εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες για τους μαθητές τους. Παράλληλα όμως, θα πρέπει να προετοιμάζει τους νέους ανθρώπους στο να αντιμετωπίζουν κριτικά ό,τι υπάρχει στο διαδίκτυο αλλά και να έχει ξεκάθαρη θέση απέναντι σε περιστατικά ηλεκτρονικού εκφοβισμού. Είναι καλύτερα, οι απόψεις του σχολείου σχετικά με αυτό το θέμα, να είναι γραμμένες σε έναν «κανονισμό», σε γλώσσα φιλική προς τα παιδιά ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης και να είναι ενημερωμένη όλη η σχολική κοινότητα (μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς).

Αυτό δημιουργεί στους μαθητές την ασφάλεια ενός, γνωστού από πριν, πλαισίου, στο οποίο μπορούν να ανατρέχουν εφόσον χρειάζεται και ενθαρρύνει τα παιδιά να απευθύνονται στο σχολείο όταν πέσουν θύματα εκφοβισμού.

Παράλληλα, μπορεί να εφαρμόζει προγράμματα Εκπαίδευσης στα μμε (media education) με τα οποία οι μαθητές θα αποκτήσουν γνώση του φαινομένου του ηλεκτρονικού εκφοβισμού καθώς και τις απαραίτητες δεξιότητες κριτικής σκέψης για την αντιμετώπισή του.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται σε αυτό το βιβλίο είναι μόνον μερικές από αυτές που θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε στο σχολείο.

ΚΑΡΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Νο1 **ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ**

e-mail

SMS

FB

MMS

ΚΑΡΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Νο3 **ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ**

**-Ορίστε κυρία ήρθε ο
Κωνσταντής!**

**Κάποιος πρέπει να τον
βάλει στη θέση του.**

**Στο διαδίκτυο όλοι
αφήνουμε ίχνη.**

Θα μιλήσω με τον πατέρα σου. Η συμπεριφορά σου στο διαδίκτυο είναι επικίνδυνη. Πρέπει να τεθείς σε περιορισμό.

Μπήκα λοιπόν στο δικό μου, ενώ καθόταν δίπλα και σίγουρα μπορούσε να δει τους κωδικούς που έβαλα.

**Στο διαδίκτυο ποτέ δεν
ξέρεις ποιος είναι ποιος!**

**Εμείς μηχανήματα είμαστε. Ούτε
καλά ούτε κακά. Απλώς
μηχανήματα. Εσείς με τη χρήση
που μας κάνετε, προσδιορίζετε τι
είδους μηχανήματα είμαστε.**

**Τα κινητά απαγορεύονται
στο Σχολείο!**

Ο Φάνης μιλούσε κατά τη διάρκεια του μαθήματος με έναν φίλο του από άλλο σχολείο.

**Την παίδευε πολύ. Το
είχαμε δει σε διάφορα
βιντεάκια που είχε
«τραβήξει», για να μας
δείξει πώς την ...
βασάνιζε.**

Δεν έφτανε όμως μόνο αυτό. Το αρχείο με το βίντεο της Μαρίας, που είχε βιντεοσκοπήσει κάποια χωρίς τη θέλησή της, έφυγε ή με μήνυμα ή με mail – δε θυμάμαι από την ταραχή μου – και εστάλη στον Παντελή.

**Ευτυχώς έστειλε μήνυμα
σε μια φίλη και η Δίωξη
Ηλεκτρονικού
Εγκλήματος το εντόπισε
και ειδοποίησε τους
γονείς της.**

Όμως, όπως ανοίγω την αρχική μου σελίδα, μια σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, βλέπω να έχουν δημιουργήσει ομάδα με τίτλο «Μου αρέσει να βλέπω τη «λευκή κόλλα» να κλαίει» με φωτογραφία μου στο διάδρομο του σχολείου να κλαίω μπροστά στη σύμβουλο καθηγήτρια.

**Να πάρεις τη Δίωξη
Ηλεκτρονικού
Εγκλήματος!**

**Εκείνη πιστεύει, ότι
πρέπει να κάνω για λίγο
ό,τι μου λέει αυτή e-
μάγισσα, για να βρω την
ησυχία μου.**

**Ο μπαμπάς με ρωτάει
συνεχώς τι έχω, αλλά δεν
του εξηγώ. Μόνο του
λέω, πως δεν θα πάω την
άλλη μέρα στην
προπόνηση βόλει.**

**Ψάχνω και βρίσκω το
τηλέφωνο της Δίωξης
Ηλεκτρονικού
Εγκλήματος. Σχηματίζω
τον αριθμό.**

**Δεν θυμάσαι, που μας είπαν στην
ημερίδα της ΕΨΥΠΕ, ότι ποτέ δεν
ξέρεις στο ίντερνετ με ποιον μιλάς,
πού είναι αυτός και τι θέλει από
εσένα;**

ΚΑΡΤΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Νο4 **ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ**

